

Eerste Kamer der Staten-Generaal

Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
De heer dr. Y.J. Van Hijum
Postbus 90801
2509 LV Den Haag

Kazernestraat 52
2514 CV Den Haag
postbus 20017
2500 EA Den Haag

telefoon 070 312 92 00
fax 070 312 93 90

e-mail postbus@eerstekamer.nl
internet www.eerstekamer.nl

datum 11 december 2024

betreft *Vragen over het advies over de voortgang van de transitie pensioenen en de kabinetsreactie (EK 36067/32043, BS en BV)*

ons kenmerk 174277.05U

Geachte heer Van Hijum,

De leden van de vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid hebben met belangstelling kennisgenomen van uw brieven van 4 september¹ en 14 oktober 2024.² Hierin biedt u een tussentijds advies aan van de regeringscommissaris transitie pensioenen over de voortgang van de transitie en geeft u uw reactie op de aanbeveling van de regeringscommissaris. Naar aanleiding hiervan hebben de leden van de fracties van de **BBB** en **50PLUS gezamenlijk** en het lid van de fractie **OPNL** nog een aantal vragen en opmerkingen.

Vragen van de leden van de fracties van de BBB en 50PLUS gezamenlijk

De leden van de fracties van de BBB en 50PLUS gezamenlijk lezen dat de regeringscommissaris adviseert om de mijlpaal voor het indienen van het implementatieplan te dynamiseren. U neemt dit advies over, mede met het oog op het aanpassen van de uiterste transitiedatum naar 1 januari 2028, zoals toegezegd.³ Daarbij geeft u aan dat de exacte uitwerking van het voorstel tot het dynamiseren van de tussenliggende mijlpaal zal meelopen in het besluit transitietermijnen, dat volgt uit het wetsvoorstel verlenging pensioentransitie. Dit besluit zou in oktober aangeboden worden aan toezichthouders en de Belastingdienst voor toezicht- en uitvoeringstoetsen. Daarna volgt de behandeling in de ministerraad, waarna het besluit zal worden voorgehangen bij de Staten-Generaal.⁴ Naar verwachting zal dit eind dit jaar kunnen plaatsvinden. Het is inmiddels bijna drie maanden geleden dat de regeringscommissaris het advies heeft aangeboden. Wat is de status van bovenstaand proces, nu het einde van het (kalender)jaar nadert?

De leden van de fracties van de BBB en 50PLUS nemen kennis van het feit dat uit de monitoring blijkt dat de meeste pensioenfondsen (74) willen invaren in 2026 en dat een kleinere groep (44) naar verwachting in 2027 zal invaren. Het besluit tot invaren is grotendeels genomen op een moment dat

¹ Kamerstukken I 2023-24, 36067/32043, BS.

² Kamerstukken I 2023-24, 36067/32043, BV.

³ Handelingen I 2022-2023, nr. 33, item 2., p. 5, 6 en 7 (T03632).

⁴ Kamerstukken I 2023-24, 36067/32043, BV, p. 3.

datum 10 december 2024

ons kenmerk 174277.05U

blad 2

er nog geen sprake was van dynamiseren. Het is naar de mening van deze leden goed mogelijk dat een deel van de pensioenfondsen van de groep van 74 bij nader inzien toch later wil invaren. Bent u bereid de behoefte daartoe en de eventuele (on)mogelijkheden te inventariseren en randvoorwaarden te scheppen waaronder dit mogelijk zal zijn?

Deze leden zijn benieuwd of er een andere analyse is gemaakt van de samenstelling van beide groepen en van de feiten en omstandigheden die hebben geleid tot een invaarmoment in 2026 of 2027?

In aanvulling hierop: op 1 januari 2025 zullen er slechts drie pensioenfondsen overgaan naar het nieuwe stelsel. Aanvankelijk waren er meer fondsen die op 1 januari zouden overgaan. Kunt u aangeven waarom er minder fondsen overstappen?

Deze drie 'koplopers' blijken volgens de transitiebrieven verschillende peildata te gebruiken voor de pensioenprognoses. Zo'n ongelijke aanpak kan niet alleen tot verwarring leiden, maar in zekere zin ook leiden tot een 'keuzemenu' aan de zijde van de fondsen door de meest gunstige prognose te communiceren. Hoe kijkt u hiernaar en kunt u met een nadere richtlijn komen, bijvoorbeeld dat fondsen de diverse peildata en onderliggende veronderstellingen communiceren?

Deze drie 'pioniers' zullen mogelijk problemen tegenkomen bij de uiteindelijke overgang. Heeft u, De Nederlandsche Bank of de Autoriteit Financiële Markten (AFM) het voornemen deze drie voorlopers actiever te begeleiden en/of te monitoren? Bent u bereid de Kamer binnen zes tot twaalf maanden te informeren over de ervaringen en de geleerde lessen?

In de brief merkt u op: "Door deze aanpassing kan voor pensioenfondsen die later invaren, het lerend vermogen in de sector verder worden gestimuleerd, (...)".⁵ De leden van de BBB en de 50PLUS-fracties zijn van mening dat in een situatie waarin alle fondsen met een en dezelfde deadline moeten werken er sprake is van een zeker *level playing field*. Nu er 44 fondsen later invaren, betekent dit echter dat deze in de tijd op achterstand staan, maar qua kwaliteit vooruitlopen. Zij kunnen immers gebruik maken van de *lessons learned* en de fouten van de andere groep. Hoe kijkt u hier tegenaan en ziet u mogelijkheden om eerder en beter kennis te delen c.q. om de gevolgen van fouten bij de *early adapters* op enige manier te herstellen of te compenseren?

Vragen van het lid van de fractie OPNL

In uw brief leest het lid van de fractie OPNL dat het uitstellen van de inleverdatum van het implementatieplan te maken heeft met het verlengen van de transitiedatum van 1 januari 2027 naar 1 januari 2028.⁶ Dit lid merkt op dat de verlenging al in mei 2023 was toegezegd.⁷ Kunt u toelichten waarom pas anderhalf jaar na de toezegging wordt geconcludeerd dat hierdoor een verlenging van het implementatieplan ook noodzakelijk is? Heeft dit ermee te maken dat veel fondsen van plan zijn om pas in 2027 in te varen, wat later is dan vooraf werd verwacht?

⁵ Kamerstukken I 2023-24, 36067/32043, BV, p. 2.

⁶ Kamerstukken I 2023-24, 36067/32043, BV, p. 2.

⁷ Handelingen I 2022-2023, nr. 33, item 2., p. 5, 6 en 7 (T03632).

datum 10 december 2024

ons kenmerk 174277.05U

blad 3

Een van de eerste belangrijke deadlines van de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel was het inleveren van het implementatieplan. Hoe waarschijnlijk acht u het halen van de uiterste transitiedatum van 1 januari 2028, nu een van de eerste deadlines al wordt uitgesteld?

Het lid van de OPNL-fractie ziet dat de pensioenhervorming langzamer lijkt te verlopen dan verwacht. Pensioenfondsen kampen met onvolledige administraties, gebrekkige ICT-systemen en een tekort aan personeel.⁸ Daarnaast dragen veel kleine fondsen al hun administratie en activa liever over aan verzekeraars dan dat zij de transitie zelf moeten realiseren.⁹ Nu lijkt ook de deadline van het implementatieplan niet haalbaar. Kunt u een appreciatie geven van het verloop van de pensioentransitie tot nu toe en hierin deze voorbeelden meenemen?

In aanvulling op voorgaande vraag worden risicopreferentie-onderzoeken vaak maar matig uitgevoerd. Deze onderzoeken zijn namelijk in veel gevallen al opgezet, voordat sociale partners hun keuzes hebben gemaakt. Experts waarschuwen voor negatieve gevolgen voor het realiseren van een koopkrachtig pensioen.¹⁰ Bent u bereid om deze waarschuwingen nader te onderzoeken? En zo ja, op welke termijn?

De leden van de vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid zien uw beantwoording met belangstelling tegemoet en ontvangen deze graag binnen vier weken.

Hoogachtend,

Dr. M.L. Vos

Voorzitter van de vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid

⁸ Wensen, van J., *Waarom de nieuwe pensioenregeling bijna een garantie is op massaschadeclaims*, EW magazine, 31 oktober 2024, zie <https://www.ewmagazine.nl/economie/opinie/2024/10/hoe-uw-toekomstige-pensioenregeling-eruitziet-blijft-onduidelijk-84329w>.

⁹ Noordhuis, M. *Verzekeraars zien gouden pensioenbergen, maar moeten geduld hebben*, Het Financieele Dagblad, 28 oktober 2024, zie <https://fd.nl/financiele-markten/1535275/verzekeraars-zien-gouden-pensioenbergen-maar-moeten-geduld-betrachten>.

¹⁰ Bets, H. en Koonstra, S., *Koopkracht uit zicht door rammelend risico-onderzoek*, PensioenPro, 2 december 2024, zie <https://pensioenpro.nl/koopkracht-uit-zicht-door-rammelend-risico-onderzoek>.